

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.179/2018/4.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Osztovits András előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az alperesek képviselője: Dr. Török László ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek:

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Pécsi Ítéltábla, Pf.VI.20.238/2013/9. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Kaposvári Törvényszék, 24.P.21.505/2012/8. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria az I-II. rendű felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasítja.

A jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A peres felek 2007. augusztus 3-án kölcsönszerződést kötöttek, amely alapján az alperesek CHF alapú kölcsönt nyújtottak a felpereseknek lakásvásárlás céljára. E szerződés II.3. pontja szerint az alperesek a kölcsönszerződés fennállása alatt jogosultak a hiteldíjat (kamat és kezelési költség) egyoldalúan megváltoztatni.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperesek keresetükben a szerződés II.3. pontja érvénytelenségének megállapítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a támadott szerződéses rendelkezés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. §-a szerint tisztességtelen, ezért semmis.
- [3] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az első fokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés II.3. pontjában érvénytelen azon szerződési kikötés, hogy az alperesek a hitel ügyleti kamatát, egyéb költséget és erre vonatkozó szerződési feltételt egyoldalúan módosíthatják, ha a hitelezők forrás valamint hitelszámlavezetési költsége növekszik vagy a lakossági hitelek kockázati tényezői a hitelezőkre nézve romlanak. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megítélése szerint a támadott szerződéses rendelkezés formailag megfelelt a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) szerződéskötés időpontjában hatályos szabályainak, de annak a rendelkező részben idézett mondata sértette a jóhiszeműség és a tisztesség követelményét, ezért az a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen.
- [5] A felperesek és az alperesek fellebbezésesei folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította a perbeli szerződés II.3. pontjának valamennyi rendelkezése érvénytelen. A fellebbezések indokaira tekintettel azt állapította meg: a Hpt. szerződéskötéskor hatályos 210. § (3) bekezdése lehetővé tette a pénzintézetek számára az egyoldalú kamatemelés jogának kikötését, a 213. § (1) bekezdése azonban előírta, hogy a szerződésben részletesen meg kell határozni azokat a feltételeket, illetve körülményeket, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható. Amennyiben ez az ún. oklista megfelel a hivatkozott Hpt. rendelkezésnek, valamint a 275/2010. (XII.15.) Korm. rendeletben foglaltaknak, annak tisztességtelensége még mindig vizsgálható.
- [6] A másodfokú bíróság ezért a 2/2012. (XII.10.) PK véleményben adott iránymutatásra is figyelemmel vizsgálta a támadott szerződési feltétel tisztességtelenségét és megállapította, hogy az nem tesz eleget az átláthatóság elvének, ezért érvénytelen.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetet elutasító határozat meghozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet az rPtk. 209. § (1) és (6) bekezdéseibe ütköző módon állapította meg a perbeli szerződési feltétel tisztességtelenségét. Utaltak arra, a jogvita

eldöntése szempontjából a szerződéskötéskor hatályos jogszabályokat kell figyelembe venni, a perbeli szerződéses kikötés mindenben megfelel a Hpt. vonatkozó rendelkezéseinek és nem sérti a szerződő feleknek a jóhiszeműség és tisztesség követelményéből eredő szerződéses jogai és kötelezettségei közötti egyensúlyt sem. Álláspontjuk szerint a másodfokú bíróság tévesen értelmezte a 2/2012.(XII.10.) PK vélemény iránymutatását is.

- [8] A Kúria a Gfv.VII.30.366/2013/4. számú végzésével a felülvizsgálati eljárást a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1. tv.) 16. §-a alapján hivatalból felfüggesztette.
- [9] Az alperesek Gfv.VII.30.366/2013/5. számú beadványukban a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH2. tv.) 38. § (1) bekezdésére hivatkozással a felülvizsgálati eljárás folytatását kérte.
- [10] A felperesek Gfv.VII.30.209/2015/4. számú beadványukban szintén kérték az eljárás folytatását, egyúttal előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozták arra hivatkozással, hogy a DH1. tv. és a DH2. tv. több rendelkezése nem felel meg a 93/13/EGK irányelvben megfogalmazott fogyasztóvédelmi céloknak, előírásoknak.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálata körében először azt vizsgálta: a jogvita eldöntéséhez szükséges-e a felperesek által megjelölt körben, vagy más jogkérdések vonatkozásában előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése. A Kúria ennek eldöntéséhez abból indult ki, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet, illetve annak vizsgálata, hogy az a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e. A Kúria döntését a jogerős ítélet meghozatalát követően kihirdetett törvények - kivételes esetektől eltekintve - nem befolyásolhatják, mivel olyan jogszabályi rendelkezésbe nem ütközhet egy jogerős ítélet, amely annak meghozatalakor még nem volt hatályos. A perbeli eljárásra a DH1. tv. 16. §-a ugyan kihatott, de nem az ügy érdemére. Az Európai Unió Bírósága vonatkozó joggyakorlata értelmében (C-428/93. sz. Monin Automobiles ügy, 15. pont; C-434/90. sz. Lourenco Dias ügy, 19. pont) olyan kérdés előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát nem képezheti, amely az ügy érdemi elbírálását nem befolyásolja, ezért a Kúria a felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasította.
- [12] A Kúria ezért a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta

jogszabálysértőnek.

- [13] A Kúria érdemben – a fent hivatkozottakra tekintettel – csak azt az alperesi hivatkozást vizsgálta, hogy az eljáró bíróságok a perbeli szerződéskötés idején hatályos jogszabályok alapján, jogszabálysértés nélkül állapították-e meg a támadott rendelkezés tisztességtelenségét. Kúria utal arra, a tisztességtelenség rPtk. 209. §-a szerinti meghatározása 2006. március 1-je óta változatlan tartalmú, ezért a perbeli, 2007. augusztus 3-án megkötött kölcsönszerződésre is alkalmazni kell. A kifejezetten a pénzügyi intézmények által egyoldalúan, előre meghatározott, az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tévő szerződéses rendelkezések tisztességtelenségének vizsgálatához fogalmazott meg a 2/2012.(XII.10.) PK vélemény – amelyet a 2/2014. PJE határozat is, azt tovább értelmezve megerősített – szempontokat. Ezek közül a másodfokú bíróság egyaránt hivatkozott az átláthatóság elvének és a szimmetria elvének a sérelmére is, amely megállapításokat az alperes felülvizsgálati kérelmében vitatta. A Kúria úgy találta, hogy a támadott rendelkezés biztosan nem átlátható, mert az alapján nem állapítható meg, hogy milyen feltételek teljesülése esetén, milyen mértékben kerül sor további terheknek a felperesekre történő áthárítására. Ezen okból tehát a szerződéses rendelkezés tisztességtelensége a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján biztosan megállapítható, a további, szintén a tisztességtelenség körében mérlegelendő szempontok vizsgálata szükségtelen. A Kúria rögzíti, az alperesek elszámolási kötelezettségüknek a rendelkezésre álló iratok alapján eleget tettek, tehát a szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének jogkövetkezménye már levonásra is került.
- [14] A Kúria mindezekre figyelemmel az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [15] A felülvizsgálati eljárásban a felpereseknek – igazolt – költsége nem merült fel, ezért arról a Kúria az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 79. § (1) bekezdése alapján nem határozott.
- [16] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. június 12.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró